

Rek. 3/2013

Nordisk sikkerhetspolitikk i et langsiktig miljø- og klimapolitisk perspektiv

Meddelelse fra de nordiske lands regjeringer

Samtlige nordiske länder delar bedömningen att klimatförändringar kan medföra säkerhetskonsekvenser för stater. Nationer med bristande institutionell förmåga är generellt sett mer sårbara för klimatförändringarnas effekter. Torra områden, kustregioner och små ö-stater är särskilt utsatta. En följd av dessa klimatförändringar kan bli ökade migrationsströmmar till områden mindre drabbade av klimatförändringar. I vårt närområde syns klimatförändringarna tydligast i Arktis, där uppvärmningen går dubbelt så fort som i övriga världen. Frågor kring bland annat detta hanteras i Arktiska rådet. Arktiska rådet antog vis sitt senaste möte i Kiruna den 15 maj i år en rad rekommendationer i forskningsrapporter om biologisk mångfald, försurning och tillståndet i Norra ishavet. Rådet tog också ett viktigt steg i syfte att bromsa klimatpåverkan genom att inleda förhandlingar om ett gemensamt instrument för att reducera utsläpp av sotpartiklar och metan i den arktiska regionen. Utöver det löpande arbetet inom Arktiska rådet är Barentsrådet i färd med att utarbeta en aktionsplan mot klimatförändring.

Nordiska rådets förslag om en utredning av konsekvenserna av en temperaturhöjning för Nordens närområde samt en kartläggning av konsekvenserna för Nordens befolkning är intressanta, men det finns i dagsläget inga planer av de nordiska regeringarna för särskilda utredningar eller kartläggningar av dessa frågeställningar.

De nordiska ländernas samarbete på krisberedskapsområdet sker sedan 2009 på basis av den så kallade Hagadeklarationen. Med den gemensamma utgångspunkten att det nordiska samarbetet ytterligare bör fördjupas enades de nordiska ländernas regeringar den 4 juni 2013 i Vaxholm om en ny Hagadeklaration, Haga II-deklarationen.

Den visionen som länderna i samverkan ska arbeta för att uppnå är "Ett robust Norden utan gränser". Ett robust Norden utan gränser är ett samhälle där sårbarheten minskar samtidigt som förmåga att hantera allvarliga olyckor och kriser och återställa funktionalitet stärks.

Det nordiska samarbetet på området ska från och med nu vara än mer systematiskt och målinriktat än tidigare. En strategisk utvecklingsplan har tagits fram för att konkretisera deklarationen och identifiera mål, process och tidsrymd för fortsatt arbete.

I utvecklingsplanen lyfts två strategisk viktiga utvecklingsområden fram:

Nordisk samverkansanalys - För att tydliggöra vad som kommer att krävas i det fortsatta arbetet med att stärka det nordiska krisberedskapsarbetet ska en nordisk samverkansanalys genomföras. Analysen ska resultera i ett planeringssystem för nordiskt beredskapssamarbete samt en konkret och målinriktad handlingsplan för fortsatt utveckling.

Bistånd i enlighet med solidaritetsförklaringen - De praktiska förutsättningarna för bistånd i enlighet med solidaritetsförklaringen och EU:s riktlinjer för värdlandsstöd bör utvecklas. Förmåga att samordnat ta emot stöd och bistånd vid allvarliga olyckor och kriser i Norden ska stärkas. Behovet av förberedande planering, koordinering, logistik samt legala och finansiella frågor ska belysas.

Med utgångspunkt i den förstärkta nordiska solidaritetsförklaring som antogs i april 2011 och som har sin utgångspunkt i Stoltenberg rapporten samt den nu fastlagda inriktningen att utveckla de praktiska förutsättningarna för bistånd i enlighet med denna förklaring och europeiska riktlinjer för värdlandsstöd kommer den nordiska förmågan att i samverkan hantera allvarliga olyckor och kriser att stärkas.

Det är regeringarnas bedömning att Nordiska rådets rekommendation om stärkt beredskapssamarbete sker i former som inte kräver etablerandet av en särskild nordisk beredskapsenhet i enlighet med Stoltenberg rapportens förslag.

Regeringarna anser för sin del att rekommendationen kan avskrivas.

